

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

שבת-קודש פרשת פינחס¹

י"ט בתמוז²

בשבתות של 'בין המצרים' יש להישמר מעניינים של חשש אבלות, יותר מאשר בשאר שבתות השנה, כדי שלא לתת מקום לחשש אבלות בשבת³

הפטרה: "דברי ירמיהו" (ירמיה א, א – ב, ג), הנדפסת בחומשים בסוף פרשת מטות. פרקי-אבות – פרק א*.

1) מלא יו"ד, כי במסורה כולם מלאים חוץ מאחד (בית-שמואל, שמות גיטין). וראה מנחת שי ר"פ פינחס ושי"י לזוהר (פרשתנו [ר,א,ז] וכו'. – הערת הרבי בליקוטי-שיחות כרך יג עמ' 93. ומאו נדפס תמיד מלא (ומשום-מה, בכרך ח עמ' 160 בראש השיחה נדפס חסר, ובראשי העמודים הבאים – מלא).
2) יום בו נכנס כ"ק אדמו"ר מהור"י"צ נ"ע בבריתו של אאע"ה – ראה בשיחת שי"פ פינחס, י"ט תמוז תשמ"ט

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש זצוקללה"ה נבג"מ ז"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תסט

ערב שבת-קודש
פרשת פינחס
י"ח בתמוז ה'תשס"ג

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

לזכות

האחים התמימים הדגולים לבית
דייטש
הרה"ח ר' זלמן, ר' יוסף, ר' אברהם-משה
וגיסם ר' גבריאל גופין שיחיו

מנהגי בין המצרים בליל י"ז בתמוז, "שמע ישראל" בקול רם

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

מנהגי בין המצרים בליל י"ז בתמוז

ב'התקשרות' (גיליון תסה, בלוח השבוע הערה 10), נכתב על מנהגי בין המצרים בליל י"ז בתמוז, והעירני אחד מרבני אנ"ש על טעויות שנפלו שם:

הכף החיים שצויין לסי' תקנ"ז ס"ק רט, לא נמצא שם אלא בסי' תקנ"א ס"ק רז, ושם מביא משו"ת חיים שאל להרב חיד"א ח"א סי' כד את דעת ה'מטה אפרים' בסופו [ס' מטה אפרים למוהרא"ז מרגליות נדפס לראשונה בזולקווא תקצ"ז, ואילו שו"ת חיים שאל להחיד"א נדפס לראשונה בליוורנו תקנ"ב. ודאי כוונתו לספר אחר בשם זה] להתיר אמירת שהחיינו בליל י"ז בתמוז, ומהחיד"א שם שדוחה את דבריו ואוסר זאת [ע"פ דברי הרמב"ן בס' תורת האדם בתחילת עניין אבילות ישנה, שעקרונותיה היו כל התעניות צריכות להתחיל מבעוד יום, עם כל שאר חומרות תשעה-באב, אלא שחז"ל הקילו בזה. ואם-כן ענייני האבלות מתחילים כבר בליל התענית], וסיים החיד"א שכן המנהג בארץ הצבי. והכף החיים אינו מביא דעה אחרת להקל בזה. וכן דעת האשל-אברהם להרה"צ מבוטשאטש סי' תקנא ס"ב, "אך בחומרא שלא לישא נשים בין המצרים, או"י בכללה גם בין השמשות", ומורה להיזהר בזה למעשה.

ובשו"ת אגרות משה או"ח ח"א סי' קסח מתיר נישואין רק לצורך (וע"ש ח"ד סי' קיב שמציין לשם, אך מתיר תספורת רק לצורך גדול. אולי מפני שנישואין הן מצווה, עיין בשו"ע אדה"ז סי' תצג ס"ב) מפני שתלוי במחלוקת ראשונים בין הרי"ף, רש"י ורמב"ן דס"ל לומר ענגו מבערב, כיוון שעיקר התענית מתחיל כבר אז, לבין בעל המאור שמתחיל מהבוקר. ואולי הכול יודו שלעניין זה המנהג הוא רק מהבוקר שאז ניכרת האבלות. וכן טוען לעניין נישואין שאי-אפשר להוכיח מהמנהג בזה, כיוון שבדבר שאינו מצוי לא שייך מנהג [אע"פ שלכאורה אפשר ללמוד מהמנהג לעניין שהחיינו ותספורת].

"שמע ישראל" בקול רם

בקשר לאמור ב'התקשרות' גיליון תסה עמ' 19, בכותרת "ש"ץ בפסוק ראשון של קריאת-שמע": מסרו לי, שבכל ההקלטות / וידיאו שבהן הרבי התפלל כש"ץ, אמר תמיד בקול את שתי המילים "שמע ישראל" – תיבות אלו בלבד. ואולי בזה מתקיים "להשמיע קולו ב'שמע ישראל", כלשון שו"ע הבי"י ס"ו סב שצויין שם.

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ח בתמוז ה'תשס"ג - כ"ה בתמוז ה'תשס"ג

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ח בתמוז	הל' מקואות. פרק ה-ז.	הל' טוען ונטען. פרק ט.	מ"ע קט.
ז'	י"ט בתמוז	פרק ח-י.	פרק י.	מ"ע קט.
א'	כ' בתמוז	פרק יא. פרק יב. פרק יג. פרק יד. פרק טו. פרק טז.	פרק יא.	מ"ע קט. רלו.
ב'	כ"א בתמוז	פרק יג-ה.	פרק יב.	מ"ע רמ.
ג'	כ"ב בתמוז	פרק ו-ח.	פרק יג.	מ"ע רלח.
ד'	כ"ג בתמוז	פרק ט-יא.	פרק יד.	מ"ע רמא.
ה'	כ"ד בתמוז	פרק יב-יד.	פרק טו.	מ"ע רמא.
ו'	כ"ה בתמוז	הל' גניבה... בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק טז.	מל"ת רמד. מ"ע רלט.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	לפני הזריחה	לפני זריחה							
ו', י"ח בתמוז	3.16	4.22	4.48	5.50	9.15	12.47	1.22	7.46.7	8.14
ז', י"ט בתמוז	3.17	4.23	4.49	5.50	9.15	12.47	1.22	7.46.2	8.13
א', כ' בתמוז	3.18	4.24	4.50	5.51	9.15	12.47	1.22	7.45.7	8.13
ב', כ"א בתמוז	3.20	4.24	4.51	5.52	9.16	12.47	1.22	7.45.2	8.12
ג', כ"ב בתמוז	3.21	4.25	4.51	5.52	9.16	12.47	1.22	7.44.7	8.12
ד', כ"ג בתמוז	3.22	4.26	4.52	5.53	9.16	12.47	1.22	7.44.1	8.11
ה', כ"ד בתמוז	3.23	4.27	4.53	5.54	9.17	12.47	1.22	7.43.5	8.10
ו', כ"ה בתמוז	3.24	4.28	4.54	5.55	9.17	12.47	1.22	7.42.9	8.10

* הזמנים מתייחסים לאזור השפלה. באזור ההרים והעמקים יש שינויים עשויים להגיע למספר דקות.
** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
*** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת מנחה "בכמו ארבע מינוטי" (שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י
פינחס	7.09	8.26	7.25	8.28	7.17	8.29	7.26	8.26
מטות-מסעי	7.06	8.21	7.21	8.24	7.14	8.25	7.22	8.22

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוך • עורך: שניאור-זלמן רודמן • הגהה: יוסף-יצחק איידלמן

מור"ל: מכון ליובאוויטש שיע"י צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"י – המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: http://chabad.org.il דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

מנהגים שונים

קשר של תפילין: מאבא [הרה"ח ר' שניאור-זלמן] ז"ל קיבלתי את עשיית קשר של-ראש כמצויין בשו"ע הקצור ח"א עמ' 97 במספרים 5-7-8 בשורות העליונות. השינוי בשורה התחתונה נובע מזה שקל יותר להגדיל את הקשר או להקטינו אם עשיתו היא כשורה התחתונה, מאחר שהרצועה שמגדילה ומקטינה היא חשופה. לדעתי זה שינוי שבא ברבות הימים, ואינו כפי שתוקן ונקבע במקור.*

חומש 'תורה תמימה': ברצוני להתייחס למשמעות שמייוחדת לכך שהרבי שמע את קריאת התורה מתוך החומש 'תורה תמימה'. לדעתי זה פשוט מאוד: הבחירה שהיתה אז – וגם היום – היא בין החומש הנ"ל לבין החומשים של מ"ב או ע"ב פירושים. בכל החומשים הללו אין את ההפטרות של הפרשיות לפי מנהג חב"ד (באי-אלו שיש בהם שינוי ממש), ועל-כן בפשטות היתה הדרך היחידה להשתמש בחומש הנ"ל, ועל-כך-לפנים אין כל שחר לדעה שהחומש הנ"ל מדויק יותר מאחרים (ולהיפך...)**.

אכילת 'כרפס': כמורכב בקשר למנהג הרבי באכילת 'כרפס' – בשנים שזכיתי להיות בין המזומנים לשולחן הטהור בחג הפסח, וכן בשנים שלאחר-מכן, ראיתי שהרבי לקח בצל שלם ואף פעם לא לקח חתיכת בצל, ולא כמו שמובא בדפוס [ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', ניסן-סיון, עמ' קלד. 'התקשרות' גיליון תנה עמ' 14] ש"קרה פעם" שהרבי לקח בצל שלם.

יין 'סדר': הרבי השתמש ביין שייצר הרה"ח ר' ישראל-שמעון שי' קלמנסון. היין היה ללא סוכר. לפעמים יצא יותר אדום, ולפעמים יותר לבן. ואין להסיק מזה משהו על הקפדה או אי-הקפדה של הרבי על הגיון [ראה שם עמ' קלט. 'התקשרות' גיליון תנד עמ' 20 הע' 14].

נשיקת הציציות: לא ראיתי אף אחד מעיר לגבי אופן נשיקת הרבי את הציציות בקריאת-שמע, וכמדומני גם ב'ברוך שאמר' – הנשיקה היתה לאורך הציציות, כלומר הציציות שבכף היד פונות מימין לשמאל ולא מלמעלה למטה, ויוצא שהנשיקה היא לאורך כמה סנטימטרים, ולא כשהציציות הן מלמעלה למטה שאו הנשיקה היא רק בחלק קטן שלהן.

הרב שלום זובער בוטמן, תל-אביב

הערות המערכת:

(* אם-כי רבים נהגו כך ברוסיה, ויש מוסרים זאת כהוראה בשם הרה"ח ר"ל שי' גרונר (התקשרות' גיליון תכט עמ' 18 הע' 19).

(** בהתקשרות' גיליון תלח עמ' 16 הע' 2 דפס, שהפסקים בין העלויות שם הם מנהגי ישראל ברוסיה בשעתו (ועד"ז הוא בחומש 'העמק דבר'). בייכרונות הבעל-קורא הקבוע והוותיק אצל הרבי, הרה"ח ר' מרדכי שוסטרמן ע"ה (ילמען ידעו... בנים יולדו), לא מצאנו כלל התייחסות לחומש זה, אף שהרה"ח ר' יוסף-יצחק שי' אופן מסר בשמו, שהיו דברים שבהם נהג לפי הנדפס בחומש 'תורה תמימה' מהטעם האמור.

לגופו של עניין, קיימות עוד אפשרויות להעדפת חומש זה עלידי הרבי: חומש עם פירושי בלבד (וכמדומני שהרבי השתמש בזה לפעמים בימי-חול, בדפוס הרגיל), או תני"ך שלם.

מסירות-נפש בלתי מוגבלת

כהונה היא כמו עניין "טבעי", אם-כן איך שייך להעניקה כשכר למי שאינו בהן מצד עצמו? □ מה הקשר בין אבני שוהם וישפה לגאולה העתידה, ומה תוכנה של המחלוקת בגמרא בנושא זה □ בעקבתא דמשיחא נדרשת עבודה של מסירות-נפש בפועל ובגלוי, כהנהגה לגילויים דלעתיד-לבוא □ משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

חלציהם יהיו כוהנים, אבל אלו שמוצאם אינו מאהרון ובניו שנמשחו, אין מקום שעניין של עבודה יסייע להיות כהנים. זאת אומרת, שכהונה היא דבר שהטביע הקב"ה כמו טבע בהבריאה, שאהרון ובניו – כטבעם קדוש. – וכמו שכתב רש"י בנוגע לכהונה, "גבולות חלק הקב"ה בעולמו. יכולים אתם להפוך בוקר לערב? כן תוכלו לבטל את זו, שנאמר ויהי ערב ויהי בוקר ויבדל. כך ויבדל אהרון להקדישו וגו'" –

ואם כן אינו מובן: כיוון שפינחס מצד עצמו לא היה כהן, כיצד קיבל כהונה על-ידי העבודה ד"בקנאו את קנאתי וגו'", "תחת אשר קינא לאלוקיו וגו'?"

ב. לאחר שהתורה מסיימת את הסיפור אודות פינחס והעניינים שהיו קשורים לזה ובאו כתוצאה מזה (הציציות על מלחמת מדין, ומניין בני-ישראל, שבא בסבת המגיפה) – מסופר בהמשך הסדרה אודות חלוקת ארץ-ישראל,

א. בהתחלת פרשת פינחס מספרת התורה אודות דברי הקב"ה "פינחס בן אלעזר וגו' השיב את חמתי גו' בקנאו את קנאתי וגו' לכן הנני נתן לו את בריתי שלום והיתה לו ולזרעו אחריי ברית כהונת עולם", שאף-על-פי שכבר ניתנה כהונה לזרעו של אהרון, לא ניתנה אלא לאהרון ולבניו שנמשחו עמו ולתולדותיהם שיולידו אחר המשחתן, אבל פינחס שנולד קודם לכן ולא נמשח, לא בא לכלל כהונה עד שהרגו לזמרי.

וצריך להבין: עבור עבודה – נותנים שכר, וככל שהעבודה היא גדולה ונעלית יותר, יגדל יותר שכרה.

אבל כהונה – אינה עניין של שכר, אלא עניין השייך ל"טבע", טבע אהרון ובניו. בשעה שהקב"ה ציווה למשוח את אהרון ובניו, אזי הברדל וקידש אותם מכל בני-ישראל, כמו שכתוב: "ויבדל אהרון להקדישו קודש קודשים הוא ובניו עד עולם", שהם וכל יוצאי

(1) מכאן עד סו"ח – הוגה על-ידי כ"ק אדמו"ר (באידיש), נדפס בלקו"ש ח"ד עמ' 1070 ואילך. במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.
(2) זבחים כ"ב, הובא בפרש"י ריש פרשתנו.
(3) דה"א כג"ג.
(4) קורח ט"ז, (מבמב"ר (פי"ח), ז) ותנחומא (ה) שם.
(5) בראשית א, ד-ה.
(6) פרשתנו כה"ג.
(7) כז, א ואילך.

אודות התמנות יהושע לרועה ישראל שיכניס את בני-ישראל לארץ-ישראל⁸, ואחר-כך, עד לסיום הסדרה, באה פרשת הקורבנות⁹, שחלק מהקורבנות (כמו שתי הלחם, כמה מקורבנות ציבור, נסכים¹⁰) היו יכולים להקריב רק בארץ-ישראל¹¹.

וכיוון שמסופר אודות כל עניינים אלו בסדרה שנקראת על שם פינחס, הרי מובן, שהכניסה לארץ-ישראל, וכל העניינים הקשורים עמה, יש להם שייכות לפינחס, שעל-ידי עבודתו של פינחס נכנסים לארץ-ישראל. אמרו רז"ל¹² שאלמלא חטאו, היתה כבר אז – בכניסה הראשונה לארץ – גאולה שלימה. והגם שבפועל לא היתה אז גאולה שלימה, הרי מובן, שבכמה פרטים היתה הכניסה לארץ דומה לגאולה העתידה¹³.

וכיוון שהכניסה לארץ-ישראל היתה בדומה לגאולה העתידה, יובן הקשר של הכניסה לארץ-ישראל עם פינחס – כיוון ש"פינחס הוא אליהו"¹⁴, ואליהו הוא זה שיבשר אודות הגאולה השלימה בקרב.

ג. החידוש שבגאולה העתידה יהיה – ש"לא יכנף עוד מורד"¹⁵, שאור-איץ-סוף לא יהיה מכוסה בלבושים, ויאיר בגילוי¹⁶. עכשיו מאיר האור כפי שבא בלבושים וכפי שמתמצצם לפי ערך העולמות, אבל לעתיד יאיר האור עצמו ללא הסתר של לבושים, בחינת האור שלמעלה מהשתלשלות. האדם שלמעלה הוא בדמות אדם העליון.

(8) שם טו ואילך.
 (9) כהא, ואילך.
 (10) ראה מנחות מה.ב. זבחים קיא.א.
 (11) ואף שהאמור בחומש הפקודים (פ' פינחס) קרב במדבר (מנחות שם) – הרי האמירה בפרשה זו באה בקשר עם כניסתם לארץ דווקא (עיי' דרו"ל – הובאה בפרש"י מספרי – עה"פ פרשתנו כח.ב).
 (12) נדרים כב.ב. וראה שמו"ר רפ"ב. ובכ"מ.
 (13) וכן בנוגע פרשת הקורבנות – סיום וחותם הסדרה – עיקר עניינים יהיה לעתיד לבוא, כמו

שכתוב "ושם נעשה לפניך כו' כמצוות רצונך". ועיין בהמשך וככה תר"ז פ"ז ואילך.
 (14) תרגום יונתן וארא ויח. זח"ב קצ, סע"א. פרר"א פמ"ז. יל"ש ריש פרשתנו. מדרש אגדה שם. פרש"י ב"מ קיד.ב. רלב"ג מ"א י. א. ועוד.
 (15) ישעיה ל.ב.
 (16) תניא פל"ו.
 (17) ראה לקו"ת ראה כה.א. ובכ"מ.
 (18) ראה גם לקו"ש ח"ג עמ' 867 ואילך.
 (19) סנהדרין צו.ב. ראה לקו"ת תצא מ.ד.
 (20) ראה לקו"ת אחרי כו.ג.

הווי מתלמידיו של אהרן

הילל ושמאי קיבלו מהם. הילל אומר: הווי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה (פרק א, משנה יב)

פירוש רבנו עובדיה מברפונורא: פירשו באבות רבי נתן, כיצד היה אהרן אוהב שלום? כשהיה רואה שני בני אדם מתקוטטים, היה הולך לכל אחד מהם שלא מדעת חברו, ואומר לו, ראה חברך איך הוא מתחרט ומכה את עצמו על שחטא לך, והוא אמר לי שאבוא אליך שתמחול לו. ומתוך כך, כשהיו פוגעים זה בזה היו מנשקים זה את זה.

פירוש ב"ק אדמו"ר:

צריך ביאור: לכאורה היה צריך לומר בקצרה – "הווי אוהב שלום ורודף שלום", ולמה לציין שכן עשה אהרן?

ויש לומר:

א) אהרן הרי היה כהן גדול, שעליו נאמר: "וייכרל אהרן להקדישו קודש קדשים"; ובכל-זאת השפיל את עצמו להתעסק בקירוב הבריות לתורה. וכך צריך כל אחד להיות מתלמידיו של אהרן.

ב) "אוהב שלום ורודף שלום" הוא חיוב על-פי דין, וכמאמר רז"ל, "כל המחזיק במחלוקת עובר על לאו". והתנא מחדש שיש להתנהג כאהרן, שהיה נותן שלום אפילו לאדם רשע ועל-ידי זה השיבו מעוון, והנהגה זו היא לפני משורת הדין.

והוראה זו שייכת להילל דווקא, על-פי המבואר בגמרא לגבי הנכרי שבא להתגייר, ששמאי דחפו באמת הבניין, מה-שאיין-כן הילל קירבו, הנהגה של לפני משורת הדין.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת מטות-מסעי תשלי"ה – בלתי מוגה)

הווי מתלמידיו של אהרן – לאהרן הכהן היתה אהבה בלתי-מוגבלת לכל יהודי, אפילו ל"בריות בעלמא"; וגם יהודי כזה קירב אהרן לאור התורה, כך שהתקשר עם השלמות הבלתי מוגבלת של התורה.

זה מראה על האמת של רגשי האהבה של אהרן לכל יהודי, שכן אהבה אמיתית אינה יודעת מדידה והגבלה, ולכן היא מקיפה גם יהודי שהוא בגדר "בריות"; והיא פועלת שגם יהודי זה יתעלה מעל מגבלות מציאותו ויתקרב לתורה.

לכן נקבעה הוראה זו בדבר משנה, שכן בכוחה של המשנה לרומם את הלומד מעל למגבלותיו, כמוכן ממאמר רז"ל, "איין כל הגלויות מתכנסות אלא בזכות המשניות". כאשר יהודי לומד הוראה זו במשנה – שעל-ידי לימוד התורה נהיה ייחוד נפלא בין שכל הלומד עם דברי התורה שלומד, ועד לייחוד נפלא עם נותן התורה, שכתב ונתן את עצמו בתורה – הוא מקבל כוח בלתי מוגבל לקיים הוראה זו.

(ממכתב כללי לחג הפסח היתנשי"א – ספר-השיחות תנש"א כרך ב עמ' 890)

"המשכת אור". מכיוון שהתוצאות של עבודה זו הן בדרך-כלל זמניות בלבד, שהרי כאשר האור מסתלק ה"מטה" חוזר למצבו הקודם – היה גם השכר זמני.

לעומת זאת, פינחס פעל בדרך של "העלאת המטה" – הוא החזיר את העם בתשובה על-ידי המעשה שעשה. כתוצאה מעבודה זו משתנה ה"מטה" עצמו, כך שאין סיבה שיחזור לקדמותו. והשכר על כך היה מידה כנגד מידה, שכהונתו הייתה נצחית ועברה גם לזרעו אחריו.

(ליקוטי שיחות כרך יח עמ' 344)

תחת אשר קינא לאלוקיו (כה,ג)

פינחס קינא לכוח האלוקי שבני-ישראל ניצלו לרעה כאשר זנו אחרי בנות מואב. שכן מבואר בחסידות שכוח ההולדה הוא בעצם כוח אלוקי (בהיותו כעין כוח הבריאה יש מאין, שהוא בחיק הבורא בלבד), אלא שיכולת אלוקית זו ניתנה אף לבשר-ודם.

(ליקוטי שיחות כרך ח עמ' 153)

ויכפר על בני ישראל (כה,ג)

שעד עתה לא זו, אלא עומד ומכפר עד שיחיו המתים (ספי)

מה נשתנה חטא פעור משאר חטאי בני-ישראל, שהוא זקוק לכפרה תמידית? המשמעות הפנימית של חטא פעור היא החשבת תענוגי העולם ועשייתם עיקר, ומידה זו מצויה בקרבנו תמיד.

(ליקוטי שיחות כרך ד עמ' 1327)

זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני (כה,ד)

במקום שייחס את הצדיק לשבח, ייחס את הרשע לגנאי (רשי)

פינחס מיוחס כאן לאהרון איש-החסד, ללמדנו, שפעולתו של פינחס, שנראתה כפעולה של גבורה, לא היתה אלא מעשה של חסד – פעולה שבסופו-של-דבר הביאה להצלת העם.

ובמקום זה מתואר זמרי כנשיא שבט שמעון, עליו נאמר (ויחי מט) "כלי חמס מכרותיהם", לומר לך שלמרות שעשה מה שעשה כדי להציל את בני שבטו מעונש מיתה (רשי"י סוף פרשת בלק), לכאורה מעשה של חסד, הרי לאמיתו של דבר היתה זאת פעולה אכזרית, כי בכך שהצטרף אל בני שבטו (במקום להוכיחם על מעשיהם) מנע מהם לחזור בתשובה.

(ליקוטי שיחות כרך ח עמ' 169)

ובני קורח לא מתו (כו,יא)

בכל דור ודור ישנם יורשיו של קורח וממשיכי דרכו.

(ספר-השיחות תשי"א עמ' 138)

ד. בחינת היחידה, שלמעלה מכוחות הגלויים, דלעתיה, גילוי עצם האור, "ולא יכנף" – מתבטאת בעבודה של מסירות-נפש, כיוון שגם מוכרחת להיות העבודה דמסירות-נפש בני-לוי, מסירות-נפש היא למעלה מכוחות הגלויים, בפועל, שבאה מגילוי היחידה ללא לבוש. טעם ודעת, שהרי בשכל אין טעם על מסירות-נפש (האמיתית – לא לשם שכר), והכח על ד. גם במסירות-נפש בפועל גופא יש דרגות:

ביאת הגאולה על-ידי התשובה דווקא, אינה רק מצד

עניני החטא, שהתשובה תקנה את החטאים, אלא

שבשביע עניני הגאולה עצמו נדרשת עבודת התשובה

מסירות-נפש הוא מבחינת היחידה. ולכן דווקא בדורות דעקבתא דמשיחא היא העבודה דמסירות-נפש – בכדי לגלות בחינת היחידה, ולהמשיך על-ידי זה בחינת יחיד, שתתגלה בכיאת המשיח.

והגם שמסירות-נפש היתה מוכרחת להיות תמיד (כמבואר בתניא²¹ שקיום התורה ומצוותיה תלוי בזה שיוכר תמיד עניין מסירת נפש, ולכן נצטווה גם הדרור שנכנסו לארץ לקרות קריאת שמע (מסירות-נפש) פעמיים בכל יום, אף שהובטחו "פחדכם ומוראכם גו"²²) – הרי אין זו עבודה של מסירות-נפש בפועל; העבודה בפועל היא קיום התורה ומצוות, והמסירות-נפש היא רק בכוח בעבודה דתורה ומצוות. ובמילא הרי זה בחינת יחידה (מסירות-נפש), כפי שמלוכשת בנרנ"ח (העבודה דתורה ומצוות).

מה-שאינ-כן בעקבתא דמשיחא, כשנדרשת מסירות-נפש בתור הקדמה להגילויים ישנה מציאות, שהוא אמנם מוסר נפשו, אבל המסירות-נפש גופא היא אצלו במדידה והגבלה – בכל פעם, שמגיע לידו עניין של תורה ומצוות הקשור עם מסירות-נפש, הוא מעיין בשולחן-ערוך, ואם על-פי שולחן-ערוך מחוייבים למסור נפש על עניין כזה, אזי הוא מוסר נפשו. אבל אמיתית העניין דמסירות-נפש הוא – להיות מסור להקב"ה ללא הגבלות כלל, שאז המסירות-נפש שלו היא למעלה לגמרי מטעם ודעת, ללא חשבונות כלל.

ובזה הוא החידוש בהמסירות-נפש דפינחס: נוסף לכך שהיה אצלו עניין המסירות-נפש בכלל, הרי מסר נפשו על עניין שעל-פי דין לא היה חיוב לעשותו (ואדרבה: אילו היה שואף אצל בית-דין מה לעשות, אזי אין מורין ל²³, היינו, שאין אומרים לו ההוראה²⁴), ורק "קנאין פוגעין בו"²⁵ – שזהו עניין של אמיתית המסירות-נפש²⁶.

וזהו השייכות של פינחס עם הגאולה

21 ספכ"ה.
22 ס"פ עקב.
23 סנהדרין פב,א. ובפרט לפי הירושלמי (סנהדרין פ"ט ה"ז) דפגיעת קנאים היא שלא בדין חכמים.
24 עפ"ז יש לתרץ קושיית הח"מ (שו"ע אה"ע סט"ז סק"ד) למה השיטת בשו"ע דין דקנאין פוגעים – שהוא מפני שאין להורותו, אבל רמזו בסגנון של סיפור (שם ס"ב): "אם לא פגעו בו קנאים" (וראה גם לקו"ש ח"ח עמ' 151 ובהערה 10. ח"ח עמ' 319 ובהערה 14). – יש מתרצים דלא הביאו בשו"ע מפני דס"ל להב"י דקנאים פוגעין היינו רשות ולא ציווי – ואינו מובן: דרשות להמית אדם חידוש גדול הוא (אף דנמצא גם במכות יא,ב), ולמה ישמיטו בשו"ע?
25 סנהדרין פא,ב. רמ"א חו"מ סתכ"ה ס"ד.
26 ומס"נ זו הוצרכה להיות בגלל גדול ההעלם וההסתרה שהיה אז, עד להעניין דעון בעל פעור,

העתידה: הגאולה העתידה תבוא דווקא על-ידי עבודה דמסירות-נפש שאינה מוגבלת על-ידי חשבונות, גילוי בחינת יחידה, שתגלה בחינת יחיד.

1. בנוגע לגילויים הגאולה העתידה, איתא בגמרא²⁷ על הפסוק²⁸ "ושמתי כדכוד שמשותיך": "חד אמר שוהם, וחד אמר ישפה, אמר להו הקב"ה להוי כדין וכדין".

"שוהם" – הוא "אבן שמאיר בבחינת אור ישר, דהיינו שהוא אבן המאיר ובאורו נראה אור לאחרים", ו"ישפה" – הוא "אבן שהוא מבריק וזורק... בבחינת אור חזור"²⁹. וכזה היא הפלוגתא, אם גילוי האור דגאולה העתידה יבוא בדרך המשכה מלמטה למטה – "שוהם", או על-ידי זיכור והעלאה מלמטה למעלה – "ישפה". והקב"ה אומר: "להווי כדין וכדין", שהיו ב' המעלות: המעלה דהמשכה והמעלה דהעלאה³⁰.

החילוק שבין המשכה והעלאה הוא: בהמשכה מלמעלה למטה – האור הוא בלתי מוגבל, מה-שאי-כן בהעלאה מלמטה למעלה – נמשך אור שהוא לפי ערך ולפי אופן העבודה שלמטה.

אבל יש גם מעלה בהעלאה מלמטה למעלה: כאשר האור נמשך מלמעלה למטה, שלא על-ידי עבודת התחתון – הרי לא כל פעם יכול התחתון לקבל את האור בפנימיות, כיוון שאינו כלי אליו, והאור מאיר על התחתון רק בדרך מקיף³¹; מה-שאי-כן כאשר האור נמשך על-ידי העלאה, הרי כיוון שהתחתון מוכך את

שהו"ע של ע"ז, שנוגע בנקודה יסודית של כל התומ"צ, ונמשך ופועל גם ברורות שלאח"ז – כדאיתא במדרש (פרד"א ספמ"ה) והובא בתוס' (סוטה יד, ד"ה מפני) בטעם קבורת משה "מול בית פעור", ש"בכל שנה ושנה... בית פעור עולה למעלה כדי לקטרג ולהזכיר עון, וכשהוא רואה קברו של משה חזר ושוקע" (מהנחה בלתי מוגה).
(27) ב"ב ע"א.
(28) ישעיה נד יב.
(29) לקו"ת ראה כז, ריש ע"ד.
(30) עיין בכ"ז לקו"ת שם מאמרי ושמתי כדכוד (כד, ד ואילך).
(31) וכיוון שאינו מאיר בפנימיותו, אלא רק מקיף עליו מלמעלה – אפשר להיות מזה יניקה לקליפות ח"ו (מהנחה בלתי מוגה).
(32) יתרו יט, ג.
(33) וזה שבשעת מתן-תורה פסקה וזהמתן (שבת קמו, רע"א. וש"נ), הרי זה דוגמת הבינונים בשעת התפלה, שאז הרע שבהם הוא ישן אצלם,

פרשת פינחס

פרשת פינחס

הרבי מהר"ש אמר פעם בילדותו, בדרך הצחות: הפרשיות חוקת ובלק מחוברות לפעמים, וכן הפרשיות מטות ומסעי; ואילו פרשת פינחס אינה מחוברת לא לבלק ולא למטות, שכן פינחס הוא "דוקרני"...

(מפי השמועה)

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן (כה, יא)

פינחס הוא אליהו (ילקוט שמעוני)

הילקוט אינו אומר "אליהו הוא פינחס" (אף שפינחס קדם לאליהו), כי מבואר בזהר (ח"א מז) שאליהו היה בעולם כבר בתחילת הבריאה, ככתוב (בראשית א) "ועוף יעופף על הארץ" (היינו כמלאך, לא כילוד אשה).

(ליקוטי שיחות כרך ב עמ' 343)

והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם (כה, ג)

פינחס שלא ברצון חכמים... ביקשו לנדותו, אילולי שקפצה עליו רוח הקודש ואמרה: והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם (ירושלמי סנהדרין ספ"ט)

הרי שפינחס העמיד בסכנה לא רק את גופו (שכן בני שבט שמעון היו עלולים להורגו) אלא אף את נשמתו (שהרי החכמים בקשו לנדותו), ובלבד שתוסר חמתו של הקב"ה מעל ישראל ותיפסק המגיפה.

כיוצא בכך מוצאים אנו אצל הבעל-שם-טוב ותלמידיו, שלא אחת הפקירו את העולם-הבא שלהם למען טובתו של יהודי שני.

(ליקוטי שיחות כרך יח עמ' 320)

* * *

החטא של בועל ארמית גורם לחידוש ולשינוי בטבע, שהרי בכך שיהודי מוליד גוי רח"ל מתבטלת המחיצה הטבעית שבין ישראל לעמים. ומכיוון שפינחס ביטל חטא שיש בו משום שינוי הטבע, קיבל את שכרו בדרך של מידה כנגד מידה, וניתנה לו כהונה בדרך של חידוש ושינוי הטבע, שהרי קודם לכן לא היה ראוי לכך, כפי שרש"י מפרש כאן.

(ליקוטי שיחות כרך ח עמ' 153)

והיתה לו ולזרעו אחריו (כה, ג)

אף משה רבינו הסיר את חרון אפו של מקום מעל עם-ישראל (לאחר חטא העגל), ובכל זאת לא זכה לשכר של "לו ולזרעו אחריו", ובניו לא ירשו את כבודו.

אלא משה רבינו ביטל את הגזירה למעלה על-ידי תפילה, ובלשון החסידות – בדרך של

בשלילה, והרבי הקשה: הייתכן?! הרי בקשתי ממך טובה אישית! הרב חדר ענה שמצידו הוא מוכן לעשות זאת באש ובמים, ביום ובלילה אבל מישוהו שלל בכל אופן את כניסתו לבית-המטבחיים, הרבי הגיב: ככה?! ["גאר אזוי?!!"].

מנהג ישראל - להראות סכיניו לרב

בכ"ח באדר א' תשל"ו (כפר-חב"ד גיליון 991 עמ' 170) כותב הרבי לרבה של העיר רחובות, הרה"ג הרב שמחה הכהן שי' קוק:

זה עתה נתקבל מכתב כבוד תורתו מיי"ט אדר א', עם המצורף אליו, ומפני תוכן מכתבו וגודל הפליאה בזה, הנני ממחר לענות עליו וכו': "מפורסם אשר נהגו בכל מקום, כולל כמובן ופשוט שוי"ב חסידים, להראות הסכינים לרבי".

הרבי ממשיך:

ובאם יהיה מי שהוא ושאלני בזה, פשוט אשר אענהו כני"ל, שעל שוחט ובודק להראות סכיניו להרב.

והמפורסמות אין צריכות ראייה.

כחודש קודם לכן, בכ"ח בשבט תשל"ו, כותב הרבי לשוחט פלוני 'מקדש מלך' כרך א' עמ' 53): "ודאי, כמנהג כל שוחט ובודק, מראה הסכינין להרבנים ויבשר-טוב".

ובב' באדר ראשון תשל"ו (שם עמ' 54): "נהוג בקהילות-קודש - שהשוחט ובודק מראה סכיניו להרבנים, ואינה מוכנת התנגדותו למנהג זה שיסודו בשולחן-ערוך".

הרבי ממשיך בנחרצות:

"המשער הפריצה [=הפירצה] באם כל השוחטים ובודקים יסרבו להראות הסכינים!..

בט"ז בכסלו תשכ"ד (אגרות-קודש כרך כג

עמ' מ) כותב הרבי:

...לכותבו על-דבר עוד משרות בשחיטה ובדיקה - מובן שההחלטה בזה תלויה בתנאי המשרה, הכשרות וכו'. כן נהוג שאין שוחט ובודק מעמיד על עצמו, כ-אם שנמצא תחת רב מתאים ועוד. וכל-זה צריך לברר כרבעי".

הוראות פרטיות בענייני שחיטה

בחור שאל את הרבי ב'יחידות' בחודש מרחשוון תשל"ב (היכל מנחם) כרך א עמ' (רמב): אבי דורש שאלמד שחיטה, סת"ם והוראה - מה עלי לעשות?

השיב לו הרבי: "יש לגשת לבקיאים בתחומים אלה שיבחנוהו - אם אכן הוא מתאים לעניינים אלו, ואם תשובתם חיובית - יעסוק בזה בזמן שבין הסדרים".

ואברך אחר שמע מהרבי בטרם צאתו לשליחות, את הדברים הבאים ('מקדש מלך' כרך ד' עמ' תכח): "בנוגע הרבנות - דבר נכון להמשיך [=להשתדל] בכך, ושיהא כל העניין בהצלחה; ובפרט בנוגע שחיטה כדאי להשלים זאת. דבר זה כדאי אף אם אין חושבים להמשיך בכך למעשה".

הנ"ל שאל את הרבי האם ללמוד שחיטת גסות. הרבי השיב: "הכוונה היא פשוטה. להשלים את כל העניין כפי שזה בארץ-ישראל. יש לברר אם זה כפי הנהוג כאן או לא, שני דברים [=נפרדים] או עניין אחד. אם אפשר - ללמוד את ההוספה של עופות על גסות או של דקות על גסות ובתנאי שהדבר לא יארך ריבוי זמן (כל כך) באם אין אתה מתכוון לעסוק בתחום זה".

ועניין זה מרומז גם בפסוק "הנני נותן לו את בריתי שא"ם" (שעניין השלום הוא חיבור הפכים)³⁴ - שיהיה אצל פינחס חיבור שני הקווין, גילוי שלמעלה עם עבודה שלמטה. ושלום וחיבור כזה הוא מעין הגאולה

אמיתית העניין המסירות-נפש הוא - להיות מסור להקב"ה ללא הגבלות כלל, שאז המסירות-נפש שלו היא למעלה לגמרי מטעם ודעת, ללא חשבונות כלל

העתידה³⁵ - "פינחס הוא אליהו", שיבשר אותה בקרוב ממשי.

ז. ועניין חיבור ב' הקווין - המשכה והעלאה - בעבודת האדם:

יש צורך בחיבור בחינת היחידה עם הכוחות הפנימיים, שגם בהם תהיה נרגשת היחידה בפנימיות³⁶.

כלומר: לא רק כפי שקיום התורה ומצוות בא לאחר ההקדמה דקריאת שמע, מסירות-נפש בכוח, היינו, שהעבודה בפועל היא רק בהכוחות הפנימיים, והמסירות-נפש דיחידה היא מלובשת ומסותרת בהכוחות הפנימיים, אבל לא בחינת היחידה כפי שהיא בעצם;

אלא הדרישה היא, שתמיד, בכל היום, תהיה העבודה בתנועה של מסירות-נפש בפועל, שבחינת היחידה כפי שאינה בהתלבשות, תאיר אצלו בגילוי בפנימיות, בהכוחות הפנימיים.

מחברות, אזי פרשת פינחס היא השבת הראשונה של "בין המצרים". כל העניינים הם בהשגחה פרטית, ובמילא מובן, שפרשת פינחס שייכת ל"בין המצרים"³⁷. והביאור: תיכף לאחר החורבן³⁸ - "נולד מושיען של ישראל", והיינו, שמהמיצר (החורבן) גופא מתחילים לילך אל המרחב העצמי שיתגלה לעתיד³⁹. והגילוי דלעתידי בא על-ידי העבודה דפינחס - חיבור היחידה עם הכוחות הפנימיים.

ועניין זה מרומז גם בסיום ההפטרה של השבת הראשון שבבין המצרים - "קודש ישראל להוי' כל אוכליו יאשמו גו"⁴⁰:

בפשטות מדבר הפסוק אודות אומות העולם שהם "אוכליו" (רודפים ומציקים) של ישראל, ולכן "יאשמו" ו"רעה תבוא אליהם"⁴¹. אבל, כיוון שהתורה ניתנה לישראל⁴², צריך לומר, שבפסוק זה יש גם הוראה לבני-ישראל⁴³:

כאשר ישנם אצל יהודים חטאים, שהם

לאותן הפרשיות שחלות בהן.

(38) איכ"ר פ"א, נא.

(39) ראה רשימות הצ"צ למגילת איכה עה"פ גלתה יהודה מעוני (אוה"ת לני"ח ח"ב ס"ע אלה ואילך).

(40) ירמיה ב,ג.

(41) ורק על-ידי בני-ישראל ניתנה התורה גם בעולם וגם לאומות העולם (מהנחה בלתי מוגה).

(42) וב' הפירושים תלויים זב"ו, כי האפשריות ל"אוכליו" באומות העולם באה מצד "אוכליו"

ואחרי התפלה יכול להיות חוור וניעור (ר"ה וירד תרמ"ג בסופו (סה"מ תרמ"ג ס"ע פד)).

(34) ראה תניא אגה"ק סוס"ל. ובכ"מ.

(35) והיינו, שזהו עניין ששייך להומן דעת"ל, מ"מ, צריך להיות עניין זה בעבודה גם קודם לכן (מהנחה בלתי מוגה).

(36) ראה גם לקו"ש ח"ג עמ' 887 ואילך. עמ' 895 ואילך.

(37) ראה של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב (רצ"א), ול: המועדים של כל השנה... ככולן יש שייכות

"אוכליו", ומאבדים את כחינת "ישראל"⁴³ – אזי העצה היא: "יאשמו", קורבן אשם, שעניינו גילוי היחידה שבנפש⁴⁴, שהרי בקורבן אשם נאמר⁴⁵: "וחמישיתו יוסף עליו", שלא מספיקה העבודה ב'ד' הבחינות נרנ"ח, אלא צריך להתוסף גם הגילוי של בחינה החמישית – וחמישיתו – יחידה שבנפש⁴⁶.

והדיוק "וחמישיתו יוסף עליו", בהוספה על הקרן, הוא – שבחינת היחידה תאיר בבת אחת עם ד' הבחינות⁴⁷, דהיינו, חיבור היחידה עם נרנ"ח, "כרין וכרין"⁴⁸.

וזהו גם שרבינו הזקן מביא⁴⁹ את הפסוק⁵⁰ "ומספר את רובע ישראל" בתור פירוש על הפסוק "יאשמו": "ומספר" הוא גם מלשון "ספיר", אור, היינו, שבחינת היחידה תאיר

ב"רובע ישראל", ב'ד' הבחינות ("רובע") נרנ"ח (ד"ישראל") בפנימיותם – "כרין וכרין".

ועל-ידי⁵¹ העבודה ד"יאשמו", שמגלה בחינת היחידה בהכוחות הפנימיים, אזי מתקן את העניין ד"אוכליו" שבו, ועל-ידי זה מתקן גם את העניין ד"אוכליו" כפשוטו – "כי אכל את יעקב ואת נווהו השמו"⁵², ונעשה "שפוך חמתך אל הגויים וגו"⁵³, וזוכים לגאולה העתידה על-ידי משיח צדקנו, שאז יהיה גילוי בחינת "ישראל", ובאופן שלא זו בלבד שהעולם כולו לא יעלים ויסתיר, אלא אררבה, שיסייע בזה.

(קטעים מהתוועדות שבת-קודש פרשת פינחס, מברכים החדש מנחם-אב ה'תשח"י – בלתי מוגה; תורת – מנחם התוועדות ה'תשח"י (ח"ג) כרך כג עמודים 192-199 – נמצא בדפוס)

שבישראל. וע"ד מ"ש (ישעיה מ"ז, טז) "מהרסין ומחריבין ממך יצאו"⁵⁴. עניינו של "ישראל" הוא – ע"ש "כי שרית עם אלוקים ועם אנשים" (וישלה לב, כט). "שרית גו' עם אנשים" – קאי על העבודה ד"אל יבוש מפני המלעגים" (רמ"א אר"ח בתחלתו); ועד"ז "שרית עם אלוקים" – שאינו מתפעל מהשרים של המזלות שמהם נמשכים חוקות הטבע והתהגות העולם, ופועל, שלא זו בלבד שאינם מעלימים ומסתירים, אלא שהם גופא יסיעו בעבודתו ("שרית").

וכן זה ישנו בכא"א מ"ישראל, שהרי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו" (ע"ז ג, סע"א), ו"לפום גמלא שיחנא" (כתובות סז, רע"א. וש"ג), שנותן כח לכא"א מ"ישראל למלא את שליחותו ולבוא לבחינת "ישראל" – על-ידי עבודתו.

אבל כשחסר בעניין העבודה – אזי נעשה "אוכליו", לשון כליו, דהיינו שמכלה ומאבד בחינת ישראל שבו. וכמו בגד, שכאשר אין משתמשים בו, אזי בלה ונרקב.

ואף-ע"פ שהובטחו כל ישראל שיעשו תשובה, ולא ידח ממנו נידח (ראה תניא ספ"ט) – הרי עניין זה יכול להיות גם "בגלגול אחר", דהיינו, כגוף אחר, אבל בגוף זה – אבד ונכלה (מהנחה בלתי מוגה).

(44) לקו"ת פרישתנו פ"ד.

(45) ויקרא ה, טז.

(46) ובהו גופא לא מספיק עניין המס"נ (יחידה) בכוח, אלא צ"ל גם העניין דמס"נ בפנימ"ל (כנ"ל

⁴³ וכמוכר כמ"ש שלוליו זאת אין אפשרות שהיה לאומות העולם אחיה ומכיש שליטה ח"ו על בני-ישראל. וזהו גם מ"ש (נחום תפ"ל מוס"ק) "ומפני חטאינו גלינו מארצנו", ואלמלא "חטאינו", לא היה מקום להעניין ד"גלינו מארצנו", ומכ"ש להעניין ד"ידי שנשתלחה במקדושר" (מהנחה בלתי מוגה).

הדת של איזה מיעוט, ולכן כל עצם שקלא וטריא מצד ארגון או משרד ממשלתי בשטח הדת מופרז מעיקרא, ולא על הממשלה להכריע במקום שיש חילוקי דעות בין רבנים בנוגע לאיזה ענין דתי שהוא.

בקשה אישית של הרבי מנעה מכשלה

באחת היחידויות אמר הרבי להרב ישועה חדד ממילאנו (כפר חב"ד' גליון 900 עמ' 201): "אני רוצה לבקש ממך טובה אישית: גש לבית-המטבחים ותברוק את החלפים [=סכיני השחיטה] אצל השוחטים. זה מנהג קדמון, ולו איישר חיילי, הייתי מנהיג זאת מחדש שהרבנים יגשו לבית-המטבחים ויברקו את החלפים אצל השוחטים".

כאן הרבי הוסיף: "אף שמדובר בשוחטים יראי-שמים ובני-תורה, ומדובר גם באנ"ש – אולם כשיודעים שהרב מגיע לברוק את החלפים, נוהרים יותר".

כשחזר למילאנו קרא הרב חדד לשוחטים ולמטגיח, וסיפר להם על הוראת הרבי. יום אחד, כשהגיע במפתיע לבית-המטבחים, כבר היו תשע בהמות חתומות כ"כשרות"; שתי בהמות שחוטות נוספות נברקו ולבסוף האחת נטרפה והאחת הוכשרה. הסתובב הרב חדד בחצר בית המטבחים וכששב מצא אחת-עשרה בהמות כשרות. אחרי בירור נודע שבטעות החתימו גם את הטריפה בחותמת כשרה.

מה עושים עכשיו? הסר כא שהיתה לבהמה הטריפה היתה על הצלעות, מהריאה אל הצלע. כשמורידים את הסירכא, חותכים חתיכת בשר מהצלעות, כדי שהסרכא תהיה תלויה במשהו. הרב חדד הציע: נברוק באיזו בהמה חסרה חתיכת בשר ולפי זה נדע.

כך נמצאה הטריפה וכך הובנה הוראת הרבי ובקשתו המיוחדת.

לימים, ב"יחידות" האחרונה שלו אצל הרבי, שאל אותו שוב: האם אתה עדיין הולך לברוק את החלפים אצל השוחטים? הרב חדד ענה

אדם" יאיר אצלו ורק אז מתאפשר 'לשחוט' את הנפש-הבהמית.

הכול צריכין לשחוט יצרם

בפורים תשט"ז (תורת-מנחם – התוועדות) כרך טז עמ' 145 הערה (94) ביקש הרבי שאחד המסובים יתנדב לקיים "עדר דלא ידע"... ואז פנה לאחד הנוכחים ששימש שוחט ובודק ואמר לו: מה שחושש לקיים "עדר דלא ידע", בגלל שצריך לילך מחר למלאכת השחיטה – האם ישנו מישהו מהמסובים שאינו צריך מחר לשחוט את נפשו הבהמית?!... לא נורא אם תשתכר היום!

כל התערבות מושללת פוגעת בחופש הדת

יש מדינות שבהן יש מניעות ועיכובים חמורים בעניין השחיטה היהודית הכשרה. הנה מכתב שהרקע המדויק שלו אינו ברור, אך מתוכנו עולה כי הוא קשור למעורבות של השלטונות (או לניסיון מצידם להתערב) בסדרי השחיטה. וכך כותב מזכיר הרבי (בי"ו בשבט תשכ"ו) אל עורך-הדין מר יהודא שי' דיק (אגרות-קודש כרך כד עמ' עה-עו):

שלום וברכה!

בפקודת כ"ק אדמו"ר שליט"א הנני בזה לאשר קבלת מכתבו מיו"ד שבט בצירוף הצעת חוק חדש בנוגע לעניין השחיטה, ותשואת-חן בעד שימת לבו.

ואשר לעצם העניין, ומבלי להיכנס לתוך פרטי ההצעה, הנה ידועה דעתו המוחלטת של כ"ק אדמו"ר שליט"א, אשר כיוון שאופן ההכנה לשחיטה הוא גם מעניין השחיטה, לכן כמו שאין כל מקום לאיזה משרד ממשלתי לדון, ואין צריך לומר לחוקק, בכל הנוגע לדיני שחיטה, כן אין מקום למשרד ממשלתי לדון ולחוקק בהנוגע לאופני ההכנה לשחיטה, מאחר שיש בזה פגיעה בחופש הדת במדינה זו. וכאן לא חשוב אם הכוונות רצויות ואפילו אם בנוסח ההצעה אין כל סתירה לדיני השולחן-ערוך, חשוב כאן העיקרון היסודי שאין לשלטון כל רשות וסמכות להתערב בתחום

נוהגים ללמוד יחד נגלה וחסידות, משך זמן, עוד בחיי רבינו הזקן).

הוויכוח בניהם התנהל בחילופי מכתבים. בתחילה היו חילופי מכתבים ב"לומדות", ובסופו של דבר כתב הרב הצדיק מטשערקאס להצמח-צדק שיש להחזיר את השוחט לתפקידו וסיים ש"שחיטתו כעולה וכקורבן".

השיב לו הצמח-צדק מניה וביה: "מה עולה וקורבן אסורים (בזמן הזה), כך שחיטתו אסורה". כתב הצדיק מטשערקאס לצמח-צדק שהשוחט עצמו היה אצלו ולא ראה על מצחו שום רושם של עבירה, והשיב לו הצמח-צדק, שהרושם במצחו נמחה בדמעות של תשובה. ואף-על-פי-כן, כיוון שהייתה גביית עדות בבית-דין על מעשה העבירה, אין לו לדיין אלא מה שעיניו רואות, ולכן, על-פי דין שחיטתו אסורה.

מכך הסיק הרבי: ונמצא שגם בזמן הזה לא מועילה תשובה בנוגע לעניינים שנמסרו לבית-דין, אבל בנוגע לביטול העונש מצד בית-דין של מעלה, מועילה התשובה.

מצא מין את מינו...

הרבי התבטא פעם על פלוני שנכשל במילוי משימה פנימית שהוטלה עליו, וזה עשרים ושתים שנה שכח מתפקידו זה עד שזוכר בו ('תורת-מנחם – התועדויות' כרך יא עמ' 64) – "הוא שוחט, יש לו עסק עם שוורים, ונעשה כמותם..."

להאיר ואחר-כך לשחוט

בהלכה נפסק שעניין השחיטה אינו יכול להיעשות במקום חשון, אלא צריך להיות במקום מואר דווקא – אור היום, או הלבנה או אור הנר, אבל בכל אופן צריך להיות המקום מואר (ראה טור שולחן-ערוך יורה-דעה ריש סימן יא). והסביר הרבי ('תורת-מנחם – התועדויות' כרך טז עמ' 146) שיש בכך לקח בעבורה ה' – תחילה צריך ש"נר הוי" נשמת

דיחידו של עולם, כך שבכוחו וביכולתו – אם רק ירצה – להורות ולפעול על כל אלה שבא בקשר עמהם, שכל שיהיה מעמדם ומצבם טוב, יכולים הם להתעלות לדרגה נעלית יותר.

ועל-ידי זה מוסיפים בהשכנת האור האלוקי שצריך לירד למטה בעולם הזה, כדי להשלים את הכוונה דדירה לו יתברך בתחתונים כו'.

התפקיד הרשמי והתפקיד העיקרי...

הרב ישועה חדר מחניכי חב"ד במרוקו, ברינואה ו-770 וכיום מרבני איטליה שמע בזמנו מהרבי ב'יחידות' את הדברים הבאים ('כפר-חב"ד' גליון 900 עמ' 200): "כאשר שולחים מישהו בתפקיד חזן, רב שוחט או מוהל – התפקיד משמש רק תואר רשמי כלפי הקהילה. אבל העיקר הוא שתפקידו לא יגזול את רוב זמנו, אלא שישאר לו זמן לעסוק בעניני 'פרצת'".

השוחט פוטר בגלל ערדלים

ב'יחידות' בשנת תשי"ד ('תורת-מנחם – התועדויות' כרך יב עמ' 192) סיפר הרבי:

סיפרו על שוחט בעירה ל' שנעל ערדלים והעבירוהו מהשחיטה. ואף שלכאורה מהו האיסור באה? אלא שבאותו הזמן היה זה דבר חדש, ונעלם רק אלו מבני-ישראל שהתלבשו והתנהגו במנהג הפריצים, נטלו חלק במסיבות ההוללות שלהם וכדומה, ומי שנעלם – ידעו שסר מן הדרך, והסוף היה – שנתגלה שאכן סר מן הדרך, וגם בני ביתו.

ויכוח בין הצמח-צדק לגיסו

בהזדמנות אחת (שבת-קודש פרשת עקב תשי"א – 'תורת-מנחם – התועדויות' כרך ג עמ' 288 הערה 33) סיפר הרבי על השקלא וטריא והוויכוח בדניו של שוחט שהעבירוהו בית-דין מהשחיטה עקב עבירה שעבר כו' – ויכוח שהתנהל בין הרבי הצמח-צדק לבין גיסו הרב הצדיק ר' יעקב-ישראל מטשערקאס (שניהם היו חתניו של ארמו"ר האמצעי, והיו

על-ידי עבודתנו מתגלה פנימיות עניין הגלות

אך מתאים ברית-מילה של נשיא בישראל לימי בין-המצרים?

י"ט תמוז – יום כניסת כ"ק מו"ח אדמו"ר לבריתו של אברהם אבינו ע"ה (בשנת תר"ם) – הוא מהימים הראשונים שב"שלושת השבועות" ד"בין המצרים" (שבעה-עשר בתמוז עד תשעה באב). מכיוון שהכל בהשגחה פרטית, על-אחת-כמה-וכמה עניינים הקשורים עם נשיא בישראל, מובן שישנו טעם ודיוק בכך שיום הברית חל דווקא ב(תחילת) "בין המצרים" [...]; ומכיוון שזהו יום הברית של נשיא בישראל, נשיא דורנו, אשר הנשיא הוא הכל – הרי מובן שזה גם עניין כללי, שנוגע לכל בני ישראל ברור זה.

על-פי זה דרוש הסבר: התוכן של ברית – אשר קשורה עם שמחה גדולה – הוא לכאורה ההיפך מ"בין המצרים", זמן אבלות אצל בני-ישראל, אשר בו לא עושים שמחות, בגלל המאורעות הבלתי-רצויים שאירעו לעם היהודי בימים אלו, בעיקר – חורבן בית-המקדש, שממנו החלה הגלות המרה (הזו). הביאור בזה:

בנוגע לעניין ד"בין המצרים" כבר דובר פעמים רבות, שלמרות שימים אלו קשורים בגלוי עם ירידה הכי גדולה, דברים בלתי רצויים שקרו אז, אולם הכוונה בירידה זו – צורך עלייה, בכדי להגיע למקום ודרגה גבוהים יותר משהיה מלכתחילה (לפני הירידה), כיתרון האור מן החושך אשר מתגלה על-ידי אתהפכת השוכא לנהורא, ועד לעלייה של גאולה האמיתית והשלימה, גאולה שאין אחריה גלות (למעלה מהמצב שהיה בבית ראשון ושני – קודם הירידה) – אשר באה כתוצאה מכך שההעלם והסתר (דהגלות) מעורר התגברות בהעבודה (מעשינו ועבודתנו) של יהודי (יותר מכפי שהיה קודם הירידה), אשר מביאה את הגאולה.

ויתירה מזו – (לא רק שהכוונה ד"בין המצרים" והגלות ככלל היא בשביל העלייה, אלא) הפנימיות ואמיתיות של ימים אלו גופא הוא טוב נעלה ביותר – העלייה שבזה.

[...] אלא שלעת עתה הטוב בתכלית ההעלם וההסתר (ויתגלה לעתיד לבוא), כי הקב"ה רוצה שהגילוי של זה יבוא על-ידי העבודה של בני ישראל (מעשינו ועבודתינו), לזכך את העולם ולעשותו ל"כלי" לקבל את הטוב הכי נעלה – שעל-ידי זה מתגלה הטוב של "בין המצרים" והגלות (על-ידי שמכניסים בה את ה"אלף" של אלופו של עולם) – העלייה שלא בערך של הגאולה האמיתית והשלימה, שאין אחריה גלות (ושההעלם שלפני זה היה רק הכנה והכשרה לגאולה).

[...] ועל-דרך זה יש לומר בנוגע ליום הברית די"ט תמוז (יום שמחה גדולה) שאין זה עניין הפוכי מ"בין המצרים", אלא אדרבה – זה גופא הוא תוכנם האמיתי של "בין המצרים", כי הפנימיות של ימי "בין המצרים" הוא – ימי ששון ושמחה ומועדים טובים.

(מהתועדויות שבת-קודש פרשת פינחס, י"ט בתמוז ה'תשס"ט, 'תורת-מנחם – התועדויות' ה'תשס"ט, עמ' 47-49 – תרגום מאידיש)

כשרואה דבר הדורש תיקון - צריך בעצמו להשתדל בתיקונו

ולעשות כן תוך ראיית מעלתו של כל אדם ישראל

מחד גיסא – פינחס הוא זה "אשר קינא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל", שבראותו מאורע שהיה בו פגיעה בכבודו של הקב"ה וכבודם של ישראל, לא הסך שום מאמץ והשתדל בעצמו בתיקון הדבר, מבלי להתפעל משום דבר, ועד ש"ויקח רומח בידו וגו'". ובגלל זה אמר הקב"ה: "הנני נותן לו את בריתי שלום".

ולאידך גיסא, מצינו שאמר הקב"ה לאליהו הנביא – "פינחס זה אליהו" – "לעולם אתה מקנא – קינאת בשיטים.. שנאמר פינחס בן אלעזר... חיך שאין ישראל עושין ברית מילה עד שאתה רואה בעיניך", היינו, שבכל ברית מילה בא "פינחס זה אליהו" לראות ולהעיד על מסירות-נפש של בני ישראל בשביל הקב"ה באופן שלמעלה מטעם ודעת.

ומזה למדים הוראה בנוגע להנהגתו של כל אחד ואחד מישאל, ובמיוחד בנוגע לכל אחד ואחד מעדת החסידים: מחד גיסא – צריכה להיות עבודתו באופן ד"קינא לאלוקיו", שכאשר רואה דבר הדורש תיקון, צריך הוא בעצמו להשתדל בתיקון הדבר,

– ולכאורה, יכול לחשוב שמוטב לו להתעסק בענייניו הוא, עניינים גשמיים או אפילו רוחניים, ואילו בנוגע לדבר זה הדורש תיקון ישנם מספיק יהודים אחרים שיתעסקו בכך. ומה גם – ממשך לטעון – שלטובת תיקון דבר זה (לא רק לטובתו הפרטית) עדיף שיתעסק מישהו אחר, באומרו, שבשביל דבר פלוני זקוקים למישהו גדול ממנו, ובשביל דבר פלוני זקוקים למישהו קטן ממנו, ואילו הוא עצמו – אינו מתאים לשום דבר!...

הנה על זה בא הלימוד מפינחס – שכאשר יהודי רואה דבר הדורש תיקון, אין לו לסמוך על אף אחד, אלא עליו להשתדל בעצמו ולעשות כל התלוי בו לתיקון הדבר.

ולאידך גיסא – בבואו לתקן דבר הדורש תיקון אצל הזולת, עליו להיזהר שלא לדחותו ח"ו ב"אמת הבניין". לכל לראש, עליו לידע ולהכיר ולראות את מעלתו של כל אחד ואחד מישאל – בנו יחידו של הקב"ה – שמוכן הוא למסור נפשו בשביל הקב"ה, כפי שרואה "פינחס זה אליהו" בכל ברית מילה... ואז, יתקן את הדורש תיקון (לא בדרך דחייה, אלא) על-ידי גילוי מעלותיו, החל מגילוי כוח המסירות-נפש.

(מהתוועדות יום א' פ' פינחס, י"ג בתמוז ה'תשי"ב, יתורת-מנחם – התוועדות: ה'תשי"ב חלק שלישי עמ' 75-76 – בלתי מוגה)

"אין ושחט אלא ומשך"

תפקידו של השוחט למשוך – "ואין ושחט אלא ומשך" – מרשות הרבים לרשות היחיד ד"יחידו של עולם" □ "כאשר שולחים מישהו בתפקיד חזן, רב שוחט או מוהל – התפקיד משמש רק תואר רשמי כלפי הקהילה, אבל העיקר הוא שתפקידו לא יגזול את רוב זמנו, אלא שישאר לו זמן לעסוק בענייני 'ופרצת' □ "מפורסם אשר נהגו בכל מקום, כולל כמובן ופשוט שו"ב חסידים, להראות הסכינים להרב", כותב הרבי לרבה של רחובות, הרב קוק □ על שחיטה ושוחטים

מאת הרב מרדכי-מנשה לאופר

שהייה: עשיית 'חשבונות' באמצע העבודה (אם כדאי הדבר, ואם יוכל לפעול וכו' – תמורת זה שהעבודה צריכה להיות בדרך דילוג דווקא וללא חשבונות וכו').

חלדה: עבודה רק בסתר (היפך העניין שצריך לעבוד בגלוי "ואל יבוש מפני המלעיגים" כו').

הגרמה: ביטול המציאות לגמרי – הרי זה היפך הכוונה, שכן הכוונה היא שהיצר-הרע עצמו יתהפך לאהבה את ה'.

דרסה ועיקור: שחיטה על-ידי דחיקת הסכין – הסתגפות על-ידי תעניות וכיו"ב – פסולה, אלא צריכה להיות עבודה עם הגוף (כתורת הבעש"ט על הפסוק "עזוב תעזוב עמו").

נפתח בדברים שאיחל הרבי (אגרות-קודש כרך כב עמ' צט) לשוחט עם קבלת המשרה:

במענה למכתבו מח"י טבת, בו מבשר אשר קיבל משרת שוחט עופות. ובוודאי ידוע לו מפסק הדין (מובא בשלחן-ערוך לאדמו"ר הזקן ובשו"ת הצמח-צדק) ששוחט ובודק צריך להיות ירא-שמים ביותר וביותר וישתדל ככל יכולתו למלאות הדרישה האמורה, והרי הבא לטהר מסייעין אותו.

ויהי רצון שיהיה בשעה טובה ומוצלחת, ומעניין לעניין באותו עניין, שיוסיף אומץ בלימוד תורה ברבים, שבוודאי בזה גם ישנו לימוד תורת החסידות וענייניה ברבים הפצת המעיינות אשר גם זה יהיה בהצלחה ובהוספה מזמן לזמן כהציווי לעלות בקודש.

תפקידו הרוחני של השוחט

בהתוועדות יום שמחת-תורה תשט"ז ('תורת-מנחם – התוועדות' כרך ט"ו עמ' 165) פנה הרבי לאחד האורחים שעמד להתחיל להיות שוחט ובודק ושוחח עמו אודות תפקידו: שוחט תפקידו – על פי מאמר הגמרא בתורת הנגלה – 'אין ושחט אלא ומשך', היינו משיכה מרשות לרשות, מרשות הרבים לרשות היחיד

ביאור פנימי לפוסלים בשחיטה

חמישה דברים פוסלים את השחיטה: שהייה, דרסה, חלדה, הגרמה ועיקור (חולין ט,א. רמב"ם הלכות שחיטה ריש פרק ג. טוש"ע יורה-דעה ריש סימן כג). בהתוועדות יום ב' דהג השבועות תשי"ג ('תורת-מנחם – התוועדות' כרך ח עמ' 231) ביאר הרבי את תוכן חמשת עניינים אלה, בעבודת ה':